

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

Finanspolicy

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Policy	2016-06-20	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig	Version	Senast reviderad	Giltig till
Kommunstyrelsen	1		Tills vidare
Dokumentinformation	Dnr 00177/2016		

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Allmänt.....	3
1.1 Övergripande mål för finansförvaltningen	3
1.2 Finanspolicyens syfte och omfattning	3
1.3 Organisation av finansförvaltningen.....	4
1.3.1 Kommunen och de kommunala bolagen.....	4
1.3.2 Fördelning av ansvar och befogenheter	4
2. LIKVIDITETSPLANERING	5
3. UTLÅNING	6
3.1 Allmänt.....	6
3.2 Kortfristig upplåning	6
3.3 Långfristig upplåning.....	6
4. UPPLÅNING	6
4.1 Allmänt.....	6
4.2 Kortfristig upplåning	7
4.3 Långfristig upplåning.....	7
4.4 Finansiell leasing	7
4.5 Risker.....	7
5. PLACERING	8
5.1 Allmänt.....	8
5.2 Likviditetsrisker	8
5.3 Kredit- och motpartsrisker	8
5.4 Valutarisker	8
5.5 Ränte- och kursrisker	8
5.6 Särskilda riktlinjer för placeringar som avser långfristiga ändamål.....	9
5.7 Koncernfrågor	9
6. FÖRSÄKRINGSINSTRUMENT.....	9
7. BORGEN OCH GARANTIER	10
7.1 Borgen.....	10
7.2 Garantier	10
8. STYRNING OCH RAPPORTERING	10
8.1 Kontroll, rapportering och uppföljning.....	10
8.2 Rapportering till kommunstyrelsen	10
8.3 Intern kontroll.....	11
9. KOMMUNSTYRELSENS KOMPLETTERANDE ANVISNINGAR	11
9.1 Övergångsregler.....	11

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

1. Allmänt

1.1 Övergripande mål för finansförvaltningen

Kommunens finansverksamhet skall bedrivas på ett säkert och effektivt sätt.

Verksamheten skall bedrivas helt utan spekulativa inslag och på så sätt att en betryggande säkerhet alltid upprätthålls. Medelsförvaltningen skall medverka till att kapitalanskaffning- och användning i kommunen och dess företag blir effektiv och att kommunkoncernens räntenetto i ett långsiktigt perspektiv och med beaktande av säkerhetsaspekten, blir så bra som möjligt.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och denna policy skall kommunens upplåning ske till lägsta kostnad och de egna medlen placeras med god avkastning.

I lag om kommunal redovisning finns bestämmelser om bokföring och rapportering av finansiella transaktioner och ställning.

1.2 Finanspolitikens syfte och omfattning

Arvidsjaur kommuns finanspolicy syftar till att i ett sammanhang lägga fast mål och riktlinjer för kommunen och de kommunala företagen inom följande finansiella områden:

- beslutanderätt, organisation och rapportering
- koncernsamordning av finansverksamheten
- likviditetsplanering
- placering
- utlåning
- upplåning och leasing
- försäkringsinstrument
- borgen och garantier

Policyn inkluderar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som fullmäktige skall fastställa enligt 8 kap 3 § Kommunallagen.

I reglementet för kommunstyrelsen som fullmäktige fastställt finns ytterligare regler för styrelsens verksamhet och beslutanderätt. I reglementet fastläggs bl.a. styrelsens övergripande ansvar för kommunens och kommunkoncernens ekonomi samt dess ansvar för medelsförvaltningen.

I reglementet preciseras också vilka grupper av ärenden som kommunfullmäktige delegerat till styrelsen.

I delegationsbestämmelserna till kommunstyrelsens reglemente fastställs vilka befattningshavare som har rätt att ingå och teckna avtal för kommunens räkning inom ramen för denna policy. Namnen på de aktuella befattningshavarna framgår av kommunstyrelsens särskilda beslut om firmateckning.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

1.2 Finanspolicyns syfte och omfattning, forts.

I kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut fastläggs resultatbudget, finansieringsbudget samt investeringsbudget, olika kompletterande riktlinjer, beloppsgränser, anslagspreciseringar mm. Den finansiella verksamheten skall anpassas efter de beslut som fattats i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen fastställer de närmare riktlinjerna för den finansiella verksamheten.

1.3 Organisation av finansförvaltningen

1.3.1 Kommunen och de kommunala bolagen

För att hantera koncernens ekonomi effektivt skall kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för de enheter som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala företagen regleras i denna policy, i de närmare riktlinjerna för respektive företag och i ägardirektiv till företagen. För företagen hänvisas i övrigt till Aktiebolagslagens (ABL) bestämmelser.

I kommunkoncernen ingår de hel- och delägda företag där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande. Dessa är Arvidsjaur Kommunföretag AB med döttrarna Arvidsjaurhem AB, Arvidsjaur Flygplats AB samt Arvidsjaur Energi AB (Bilaga 1).

1.3.2 Fördelning av ansvar och befogenheter

1.3.2.1 Övergripande

För den kommunala koncernen skall följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla för den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige - Beslutar om övergripande riktlinjer och policy för kommunen och de företag som ingår i Arvidsjaur Kommunföretag AB.

Beslutar om ramar för upp- och utlåning samt övriga finansiella mål.

Kommunstyrelsen - Ansvarar för kommunkoncernens medelsförvaltning samt verkställer kommunfullmäktiges beslut. Inom ramen för fullmäktiges delegation beslutar styrelsen, eller den styrelsen utser, om upplåning, placering av kommunens medel, samt förvaltning av andra organisationers medel. Se i övrigt reglemente för kommunstyrelsen.

De kommunala företagen - I kommunkoncernens företag skall respektive styrelse fastställa en finanspolicy som i tillämpliga delar skall baseras på denna policy och med särskilt beaktande av ägardirektiv och avtal.

Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker.

De kommunala förvaltningarna - Följer i sin verksamhet reglerna i den finansiella policyn, reglementen och delegationsbeslut.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

1.3.2.2 Koncernkonto

För att effektivisera penninghanteringen skall samtliga saldon och likvidströmmar i kommun-koncernens olika enheter vara samordnade i räntebärande koncernkonto.

1.3.2.3 Extern förvaltning av kommunens medel

I de fall extern förvaltning förekommer, skall skriftligt avtal upprättas mellan kommunen, i kommunkoncernen ingående företag och den externa förvaltaren. Avtalen skall utformas så att den externa förvaltarens uppdrag inte strider mot kommunkoncernens finanspolicy. Extern förvaltning skall godkännas av kommunstyrelsen.

Kommentar; Detta utgör undantag i LOU

1.3.2.4 Kommunens förvaltning av andra organisationers medel

Om kommunen handhar någon annan organisations medel skall förvaltningsavtal upprättas. Kommunen får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagande etc. går utöver den policy som gäller för kommunens egen medelförvaltning. Kommunstyrelsen beslutar om sådana förvaltningsuppdrag.

2. LIKVIDITETSPLANERING

För att nå en effektiv penninghantering skall likviditetsplaneringen för hela kommunkoncernen så långt det är möjligt vara samordnad. För att denna ska bli så korrekt som möjligt, bör förvaltningarna och koncernföretagen upprätta egna likviditetsplaner.

Likviditetsplanerna skall uppdateras på tider som kommunstyrelsen bestämmer.

Härutöver rapporteras utan anmaning större förväntade avvikelser i penningflödet. Förvaltningarnas och koncernföretagens planer sammanställs i en gemensam likviditetsplan för kommunkoncernen.

Likviditetsplaneringen skall

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt
- utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel

Tillgängliga medel och avtalade kreditlöften skall hållas på en sådan nivå att en tillfredsställande betalningsberedskap erhålls.

Kommunens likviditet behövs för olika ändamål. Likviditetsplanen skall särskilt utvisa hur stor del som avser kortfristiga medel som behövs för att i rörelsen utjämna skillnader i in- och utbetalningsströmmarna samt medel för långfristiga ändamål (t.ex. medel som särskilt avsätts för bestridande av framtida pensionsutbetalningar).

Kommunfullmäktige beslutar årligen i samband med att budgeten fastställs om hur stor del av kommunens likviditet som skall anses utgöra medel för långfristiga ändamål och vilka ändamål som avses. För sådan likviditetsdel kan delvis annorlunda placeringsriktlinjer än för rörelsemedel gälla.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

3. UTLÅNING

3.1 Allmänt

Kommunkoncernens kassaflöden skall samlas i ett koncernkonto så att kommunkoncernens ut- och ingående betalningsströmmar kan kvittas mot varandra.

Kravet på god säkerhet i kommunkoncernens medelsplacering, innebär bl. a att kredit-, ränte- och likviditetsrisker skall undvikas eller minimeras.

Vid placering av kommunkoncernens medel skall därför sådana former väljas att kravet på lågt risktagande tillgodoses och att – med beaktande av detta – bästa möjliga förräntning eftersträvas.

3.2 Kortfristig upplåning

Kortfristig utlåning, det vill säga placering av överskottslikviditet eller vidareutlåning av kortfristig upplåning, skall ske med beaktande av kravet på godtagbar kreditrisk och med hänsynstagande till övriga risker och likviditetsaspekter av sådana placeringar. Högsta möjliga avkastning skall eftersträvas inom ramen för finanspolicyns riskbegränsningar.

I första hand ska möjligheten till lån ges inom kommunkoncernen.

3.3 Långfristig upplåning

Långfristig utlåning får ske till av kommunen majoritetsägda bolag inom av kommunfullmäktige fastställda ramar på det sätt som kommunstyrelsen beslutar. Utlåningen ska då ske på affärsmässiga villkor och enligt gällande lag.

Annan långfristig utlåning får endast ske efter kommunfullmäktiges särskilda beslut. Upplåning i spekulativt syfte är inte tillåten.

4. UPPLÅNING

4.1 Allmänt

Upplåning får genomföras för långfristiga finansieringar eller för att trygga kommunkoncernens kortfristiga betalningsberedskap. Vid upplåning och skuldförvaltning skall kravet på låg risk beaktas och lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas vid den valda risknivån.

Upplåning i spekulativt syfte är inte tillåten. Detta får dock inte förhindra att upplåning sker vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig för senare finansiering.

För att uppnå låga finansieringskostnader måste konkurrensen i upplåningen upprätthållas. Kommunkoncernens enheter får inte sluta långfristiga kreditavtal som undanröjer konkurrensen mellan olika långgivare. Vid upphandling bör förfrågan ske hos minst tre kreditinstitut. Undantag får göras vid befarade stora ränterörelser.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

4.2 Kortfristig upplåning

Kommunkoncernens kortfristiga upplåning innebär upplåning med en löptid inte överstigande ett år. Upplåningen får ske genom:

- lån från kommunens majoritetsägda bolag (koncernkredit)
- upplåning i bank eller finansinstitut
- lån på annat sätt eller från annan enligt kommunstyrelsens beslut

Löptid och räntebindningstid för kortfristig upplåning skall bestämmas med hänsyn till gällande regler angående ränteriskbegränsning och aktuell likviditetsprognos. Överskottslikviditeten skall i första hand användas för att återbetala utestående krediter.

4.3 Långfristig upplåning

Långfristig upplåning för kommunens eget behov, samt för vidareutlåning till bolagen, varmed menas upplåning med en löptid längre än ett år, skall ske enligt denna policy.

Vid långfristig upplåning skall kommunkoncernens externa aktiviteter samordnas.

I samband med beslut om årsbudget fattar kommunfullmäktige beslut om storleken av kommunens långfristiga nyupplåning som skall gälla för budgetåret.

4.4 Finansiell leasing

Finansiell leasing som normalt omfattar leasingkontrakt överstigande 36 månader jämföras med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy.

4.5 Risker

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. En passiv finansförvaltning innebär att inga åtgärder vidtas för att minimera eller parera risker. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera risker.

Några av de risker som kan identifieras är:

- Valutarisk

Valutarisk innebär värdeförändring av en valuta i förhållande till andra valutor. Kommunkoncernen skall inte ta några valutarisker vid placering av likviditeten. Endast placeringar i svensk valuta får förekomma. Kommunkoncernen skall inte ta några valutarisker vid nyupplåning.

- Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en förändring av det allmänna ränteläget påverkar kommunens räntekostnader i negativ riktning.

Ränteriskerna begränsas dels genom begränsningar av vilka instrument som är tillåtna dels genom aktivt val av bindningstider.

- Refinansieringsrisk

För att minska finansieringsrisken ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid. Koncernbolagen beslutar vilken spridning av kapitalbindningstider som ska tillämpas.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

4.5 Risker, forts.

- Kreditrisk – motpartsrisk

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Denna risk begränsas genom att godkända motparter för affärer fastställs.

Godkända motparter är:

- Lån från företag ingående i kommunkoncernen
- Svenska banker eller från svenska finansinstitut/försäkringsbolag
- Kommuninvest i Sverige AB (publ)

5. PLACERING

5.1 Allmänt

Kravet på god säkerhet i kommunens medelsplacering innebär bl. a att kredit-, ränte- och likviditetsrisker skall undvikas eller minimeras.

Vid placering av kommunens medel skall därför sådana former väljas att kraven på mycket lågt risktagande tillgodoses och att - med beaktande av detta - bästa möjliga förräntning eftersträvas.

5.2 Likviditetsrisker

Likviditetsriskerna begränsas genom likviditetsplanering och val av placeringsformer/värdepapper som vid var tidpunkt kan disponeras/säljas.

5.3 Kredit- och motpartsrisker

Placering kan ske på konto hos svensk bank utan begränsning under förutsättning att uppsägning inte krävs. Övriga placeringar beslutas från fall till fall av kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Förvärv och avyttring av värdepapper får ske genom svenska banker och av finansinspektionen godkända fondkommissionärer samt av Kommuninvest i Sverige AB (publ).

5.4 Valutarisker

Kommunen skall inte ta några valutarisker vid placering av likviditeten. Endast placeringar i svensk valuta får förekomma.

5.5 Ränte- och kursrisker

Ränte- och kursriskerna begränsas genom iakttagande av följande restriktioner.

- Placering i aktier, andelar eller strukturerade lån (t ex aktieindexlån) får inte ske.

Undantag görs dock för placeringar enligt punkt 5.6.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

---

5. PLACERING, forts.

5.6 Särskilda riktlinjer för placeringar som avser långfristiga ändamål

Kommunfullmäktige kan fastställa att viss del av likviditeten skall användas för långfristiga ändamål (se avsnitt 3) och därför skall placeras enligt delvis annorlunda regler än vad som gäller för andra likvida medel enligt detta avsnitt.

Särskilda riktlinjer ska fastställas för placering av pensionsmedel.

5.7 Koncernfrågor

Alla nämnder samt bolagen i den kommunala koncernen skall ingå i koncernkontosystemet och får inte utan kommunstyrelsens tillstånd öppna andra konton.

6. FÖRSÄKRINGSINSTRUMENT

Kommunstyrelsen kan ingå sedvanliga, på de svenska och internationella finansmarknaderna förekommande avtal, i syfte att minska och/eller sprida de med placeringen eventuellt förekommande riskerna.

För närvarande är följande typer av försäkringsinstrument (eller kombinationer av dessa) tillåtna i syfte att begränsa ränterisk;

- Ränteoption
- Räntetermin
- Rönteswap

Innan nya försäkringstyper får användas av finansförvaltningen skall kommunstyrelsen godkänna det.

Sälj- eller köptioner får ej utställas.

Instrumenten får endast användas för att skydda en reell underliggande placering av motsvarande belopp. Placering får endast göras hos kreditgivare som efter kontroll kan anses som långsiktigt tillförlitliga. Kontinuerliga utvärderingar av dessa skall därför ske.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

7. BORGEN OCH GARANTIER

7.1 Borgen

Syftet med att kommunen går i borgen för främst de kommunala företagen, är att förbilliga finansiering av verksamhet och service som är av intresse för kommunen.

Att gå i borgen är ingen obligatorisk eller tvingande verksamhet. Borgensåtaganden måste ges inom ramen för kommunens befogenheter. De ändamål som åtagandena gynnar ska sammanfalla med kommunens syften och intressen.

Kommunal borgen och garantier lämnas normalt endast till företag ingående i kommunkoncernen. Borgen kan lämnas för lån till investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel och inventarier m.m. Ändamålet ska överensstämma med vad kommunen kan stödja enligt de ändamål de kommunala företagen har enligt bolagsordning, reglementen eller andra riktlinjer. I samband med övervägande om att teckna kommunal borgen bör även kommunen se på sin egen ekonomiska bärkraft visavi sitt totala borgensengagemang och därmed förenad risk.

7.2 Garantier

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet skall moderbolaget alltid informeras. Situationer där kommunens borgensåtaganden skulle kunna utlösas, eller när företaget eljest skulle komma på obestånd kan i sådana fall kapitaltäckningsgarantier ges under begränsad tid.

8. STYRNING OCH RAPPORTERING

8.1 Kontroll, rapportering och uppföljning

Kommunen skall ha rutiner som säkerställer god kontroll, rapportering, uppföljning och utvärdering. Det är därför av stor vikt att det finns en ändamålsenlig organisation, klara rutiner och ett fungerande kontrollsystem.

8.2 Rapportering till kommunstyrelsen

Bolagen skall fortlöpande samråda med kommunen i finansiella frågor och i god tid informera om alla finansiella behov såsom upplånings- och placeringsbehov. För att ge kommunens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, skall ett väl fungerande rapportsystem finnas. Rapportering sker till kommunstyrelsen. Rapporteringen skall omfatta hela koncernen. Företagen skall på det sätt som anges i reglementen, avtal, ägardirektiv eller eljest beslutas av kommunstyrelsen, rapportera sin finansiella situation till kommunens ekonomikontor.

Finanspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2016-06-20 § 87

---

8. STYRNING OCH RAPPORTERING, forts.

8.3 Intern kontroll

Med intern kontroll avses i detta fall administration av löpande finansierings- respektive placeringsavslut inklusive handhavande av aktuell dokumentation, varvid kontrollfunktionen är viktig.

För Arvidsjaur kommunkoncern utför varje företag sin internkontroll. Alla affärsavslut/beslut skall omedelbart dokumenteras.

Vidare åläggs ansvarig tjänsteman vid internkontrollfunktionen en rapporteringsskyldighet direkt till kommunstyrelsens ordförande och kommunens revisorer om misstanke om oegentligheter i finansverksamheten skulle uppkomma.

Vidare skall förutom behörig person som genomfört en affär ytterligare en person kontrollera att affären är i överensstämmelse med finanspolicyn.

Vid finansiella transaktioner skall delegationer och attesträtter vara upprättade samt kontinuerligt vid behov uppdateras.

9. KOMMUNSTYRELSENS KOMPLETTERANDE ANVISNINGAR

Kommunstyrelsen fastställer detaljerade anvisningar för den löpande verksamheten.

9.1 Övergångsregler

Samtliga tidigare antagna föreskrifter om medelsförvaltningen eller annat område som behandlas i denna policy upphävs.

Kommunfullmäktiges tidigare utfästelser rörande borgensåtagande, upplåning, utlåning eller motsvarande och som genom avtal gäller i förhållande till annan part, förändras ej så länge det tidigare åtagandet kvarstår.
